18. Суаднясіце сімвалічныя жэсты: *1) сціснутыя вусны; 2) усмешка; 3) рука на сэрцы* – і іх значэнне: *а) радасць; б) шчырасць; в) крыўда.*

А) 1-а, 2-б, 3-в. **Б)** 1-б, 2-а, 3-в. **В)** 1-б, 2-в, 3-а.
Г) 1-в, 2-а, 3-б. **Д)** 1-в, 2-б, 3-а.

19. Выберыце з прапанаваных толькі назвы дрэў.

1) ядловец; 2) чарот; 3) яліна; 4) бук.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

20. Якія словы з дадзеных напісаны няправільна?

1) мышь; 2) дзень; 3) ночь; 4) цень.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4

21. Вучні падбіралі сінонімы да слова ***малюнак***. Васіліса запісала *карціна*, Фёдар – *ілюстрацыя*, Ангеліна – *эцюд*, Дзяніс – *накід*.

Хто з вучняў правільна выканаў заданне?

А) усе вучні. **Б)** ніхто з вучняў. **В)** Васіліса.
Г) Фёдар і Ангеліна. **Д)** Дзяніс.

22. Якія з дадзеных назоўнікаў ужываюцца толькі ў адзіночным ліку?

1) малако; 2) пялёстак; 3) цукар; 4) дождж.

А) усе назоўнікі. **Б)** няма патрэбных назоўнікаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 4.

23. *Цвёрдая набойка на падэшве абутку пад пятой* называецца … .

А) абцас. **Б)** абцуг. **В)** абмётка. **Г)** абшлаг. **Д)** авал.

24. Якога слова не хапае ў вершаваных радках А. Дзеружынскага?

Жарам палае
На ўзлеску касцёр –
Жоўты,
Жоўта-чырвоны
… .

А) кіпарыс. **Б)** верас. **В)** жасцёр. **Г)** ціс. **Д)** клён.

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –
Грамадскае аб’яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by https://bakonkurs.by/ https://конкурс.бел/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 12. Тыраж 30900 экз. г. Мінск. 2020 г.

Конкурс па беларускай мове і літаратуры «БУСЛІК-2020»

Чацвер, 20 лютага 2020 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі, у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце https://bakonkurs.by/ праз 1–2 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Разгадайце народную загадку.

Улетку шэранькі,
узімку беленькі.
Доўгія вушы мае,
хутка ў лес уцякае.

А) воўк. **Б)** ліса. **В)** заяц.
Г) мядзведзь. **Д)** вожык.

2. Колькі слоў з [ш] ужыта ў вершаваных радках А. Дзеружынскага?

Шолах, шорах,
Дуб шуміць,
Лісце шэпча,
Шалясціць.

А) 2. **Б)** 3. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

3. Як называецца месяц, калі дзеці ідуць на заняткі ў школу пасля зімовых канікул?

А) верасень. **Б)** лістапад. **В)** снежань.
Г) студзень. **Д)** сакавік.

4. Складзіце адгадку народнай загадкі *белыя гарошкі на зялёнай ножцы* з «рассыпаных» літар.

А) о, к, м, а, р, а, н. **Б)** ш, а, ы, д, н, л. **В)** а, н, о, ч, в, з, к, а.
Г) р, т, а, с, а. **Д)** е, х, ц, а, з, у, ь, д, м, в.

---

5. Колькі слоў у скорагаворцы?

Дзядыідзядзькінадзядзінцыдзяліліdзялянкі.

А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

---

6. Колькі ў дадзеным сказе ўжыта слоў, якія маюць тры склады?

Мы не маем права не звяртаць увагі на гучанне слова, бо мова апрача дакладнасці патрабуе яшчэ і мілагучнасці (М. Лужанін).

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

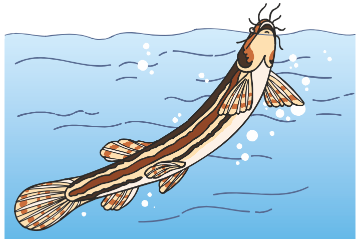

7. У народзе гавораць, што многія істоты – выдатныя жывыя барометры. Напрыклад, *уюн мітусіцца і часта ўсплывае на паверхню вады – набліжаецца ... .*

А) моцная навальніца.
Б) добрае надвор’е. **В)** рыбак.
Г) паўднёвы вецер. **Д)** пахаладанне.

---

8. Дадзены назвы населеных пунктаў Беларусі:

1) Ржаўка; 2) Полацк; 3) Вежань; 4) Асвея.

Выберыце словы, у якіх 6 літар і 6 гукаў.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

9. Колькі назваў дрэў у форме множнага ліку ўжыта ў сказе?

Маленькая палянка ў гушчары абгароджана старым парканам, і над ёй, над суседнімі дубамі, грабамі, ясенямі, бярозамі ўзняўся вялізны і стройны дуб.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

---

10. Вызначце «лішняе» слова ў сказе.

Хутка бегаюць алені, тыгры, страусы, чарапахі.

А) няма «лішняга» слова. **Б)** алені. **В)** тыгры. **Г)** страусы. **Д)** чарапахі.

---

11. Выберыце з дадзеных словы, у якіх усе зычныя цвёрдыя?

1) сараканожка; 2) птушыны; 3) жураўліны.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

12. Якога прыметніка не хапае на месцы пропуску ў радках народнай песні?

Ой, палын мой, палыночак,
Палын – ... трава,
Гарчэй цябе, палыночак,
Ва ўсім полі ды няма.

А) пякучая. **Б)** слёзная. **В)** салёная. **Г)** салодкая. **Д)** горкая.

---

13. Заблудзілася літара ***ё***. Дапамажыце ёй знайсці сваё месца ў словах на месцы пропуску:

1) ц..плы; 2) ц..пло; 3) ц..мны; 4) ж..луд.

А) усе словы. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 2, 4.

---

14. Выберыце з дадзеных сказ, у якім дзеяслоў ужыты ў форме адзіночнага ліку цяперашняга часу.

1. Вучні пайшлі на экскурсію ў краязнаўчы музей.
2. Звініць лес птушынымі галасамі.
3. Пасля ўрокаў сяброўкі будуць збірацца на прагулку.

А) няма патрэбнага сказа. **Б)** усе сказы. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

---

15. Ігнат запісваў па памяці вершаваныя радкі М. Пазнякова.

Беларускія балоты,
Кажуць, – лёгкія Еўропы,
Бо нястомна з году ў год
Выдзяляюць ... .

Якое слова прапусціў хлопчык?

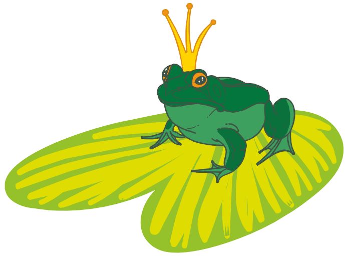

А) кісларод. **Б)** аміяк. **В)** вуглякіслы газ. **Г)** торф. **Д)** пар.

---

16. Якой часцінай мовы з’яўляецца выдзеленае ў скорагаворцы слова?

Ля ракі ў лясным гушчары церамок узвялі ***тры*** *бабры.*

А) назоўнікам. **Б)** прыметнікам. **В)** дзеясловам.
Г) лічэбнікам. **Д)** займеннікам.

---

17. Сябры прачыталі вершаваныя радкі Х. Гурыновіча:

Давайце, юныя сябры,
Па дрэўцу восенню пасадзім
Ля кожнай лавачкі ў двары
І паўз сцяжынкі ў школьным садзе.

Валодзя сказаў, што спалучэнне *юныя сябры* – гэта параўнанне. Міхалка не згадзіўся і сказаў, што гэта зваротак. Ігар сказаў, што гэта ўдакладненне. Антось не згадзіўся з сябрамі. Хто меў рацыю?

А) ніхто з сяброў. **Б)** Валодзя. **В)** Міхалка.
Г) Ігар. **Д)** Антось.